

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **11 Mayıs 2026**

Sayı: **18966**

44481

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 07.05.2026

Av. Mahmut Tanal
CHP Şanlıurfa Milletvekili

3 Mayıs 2026 tarihinde başta Şanlıurfa ve Gaziantep olmak üzere bölgede meydana gelen yoğun yağış ve fırtına sonrası; afet yönetimi, kriz koordinasyonu, altyapı, enerji, ulaşım, haberleşme, sağlık, eğitim, tarım, ticaret ve kültürel miras alanlarında çok yönlü sorunlar yaşanmıştır. Özellikle Şanlıurfa'nın Birecik, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Harran ilçelerinde afetin etkileri ağır biçimde hissedilmiştir.

Yaşanan süreçte yollar kapanmış, rögar ve mazgallar taşmış, vatandaşlar kendi imkânlarıyla rögar kapaklarını açmak zorunda kalmış, elektrik ve iletişim kesintileri yaşanmış, ulaşım ve acil müdahale süreçleri aksamış, okullar, kamu kurumları, iş yerleri, tarım alanları, camiler, tarihi yapılar ve turistik işletmeler zarar görmüştür. Bazı bölgelerde vatandaşların yardım çağrılarına zamanında karşılık verilemediği, kamu kurumları arasında koordinasyon eksiklikleri yaşandığı ve afet öncesi hazırlıkların yetersiz kaldığı görülmüştür.

Bu afetin etkileri yalnızca olay günüyle sınırlı değildir. Esnafın ticari faaliyeti, çiftçinin üretim kapasitesi, öğrencilerin güvenliği, sağlık hizmetlerine erişim, vatandaşların can ve mal güvenliği, bölgenin turizm potansiyeli ve kamu hizmetlerinin sürekliliği bakımından orta ve uzun vadeli sonuçlar doğurabilecek niteliktedir.

Afet yönetimi; yalnızca afet sonrası müdahale değil, afet öncesi risk azaltma, erken uyarı, altyapı yatırımı, kurumlar arası koordinasyon, bütçe planlaması, zarar tespiti, tazmin ve rehabilitasyon süreçlerinin birlikte yürütülmesini gerektirir. Bakanlıkların ve bağlı kurumların ayrı ayrı sorumluluk alanları olmakla birlikte, böylesi çok boyutlu afetlerde genel koordinasyonun sağlanması yürütme organının bütüncül sorumluluğudur.

Anayasa'nın 5'inci maddesi devlete kişilerin huzur, güvenlik ve refahını sağlama; 56'ncı maddesi sağlıklı çevrede yaşama hakkını koruma; 57'nci maddesi sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi temin etme yükümlülüğü yüklemektedir. Kamu hizmetlerinin afet anında çökmemesi, vatandaşın zararının tespit edilmesi ve hizmet kusuru varsa tazmin edilmesi hukuk devleti ilkesinin gereğidir.

Her afet sonrasında aynı altyapı, iletişim, enerji, ulaşım ve koordinasyon sorunlarının tekrar yaşanması; bakanlıklar arası organizasyonun, bütçe planlamasının, denetim mekanizmalarının ve afet hazırlık politikalarının yeterliliğini tartışmalı hale getirmektedir.

Bu bağlamda;

1. 3 Mayıs 2026 tarihinde başta Şanlıurfa ve Gaziantep olmak üzere bölgede meydana gelen afetin yönetimi için Cumhurbaşkanlığı düzeyinde herhangi bir kriz koordinasyonu yürütülmüş müdür?
2. Şanlıurfa'nın Birecik, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Harran ilçelerinde yaşanan zararlar hakkında Cumhurbaşkanlığına iletilen raporlar nelerdir?
3. Afet sonrası İçişleri, Çevre Şehircilik, Ulaştırma, Enerji, Sağlık, Millî Eğitim, Tarım, Ticaret ve Kültür Bakanlıkları arasında koordinasyon toplantısı yapılmış mıdır?
4. Yapıldıysa bu toplantıların tarihleri, alınan kararlar ve sorumlu kurumlar nelerdir?
5. Yapılmadıysa, bu kadar çok alanı etkileyen bir afette neden merkezi koordinasyon mekanizması işletilmemiştir?
6. Afet öncesinde Meteoroloji kaynaklı uyarılar doğrultusunda ilgili bakanlık ve kurumlarca hangi tedbirler alınmıştır?
7. Erken uyarı yapılmasına rağmen altyapı, enerji, iletişim, ulaşım ve kamu hizmetlerinde bu ölçüde aksama yaşanması nasıl açıklanmaktadır?
8. Şanlıurfa ve Gaziantep için güncel bütünsel afet risk haritası ve il bazlı afet müdahale planı bulunmakta mıdır?
9. Bu planlar bulunuyorsa 3 Mayıs 2026 tarihinde neden yeterli sonuç üretmemiştir?
10. Aynı bölgelerde daha önce de benzer afetler yaşanmasına rağmen altyapı, drenaj, enerji, iletişim ve ulaşım eksikliklerinin giderilmemesi merkezi planlama eksikliği değil midir?
11. Afet nedeniyle oluşan toplam kamu zararı, vatandaş zararı, esnaf zararı ve çiftçi zararı ne kadardır?
12. Zarar tespit çalışmaları hangi kurumlarca yürütülmektedir ve hangi tarihte tamamlanacaktır?
13. Zarar tespit sonuçları il, ilçe ve zarar türü bazında kamuoyuyla şeffaf biçimde paylaşılacak mıdır?
14. Afetten zarar gören vatandaşlar, esnaf, çiftçi ve işletmeler için merkezi bütçeden özel bir destek paketi hazırlanmış mıdır?
15. Kredi, vergi, SGK primi, kamu borcu ve tarımsal kredi borçlarının ertelenmesine yönelik Cumhurbaşkanlığı düzeyinde bir çalışma var mıdır?

16. Şanlıurfa ve Gaziantep'in etkilenen bölgelerinin "afet bölgesi" ilan edilmesi değerlendirilmiş midir? Değerlendirilmişse sonuç nedir; değerlendirilmemişse gerekçesi nedir?
17. Altyapı, enerji, ulaşım, iletişim ve kamu hizmetlerindeki aksaklıklar nedeniyle zarara uğrayan vatandaşların zararlarının tazmini için idari veya hukuki bir mekanizma işletilecek midir?
18. Afet sürecinde hizmet kusuru, denetim eksikliği, koordinasyon zafiyeti veya ihmali bulunduğu değerlendirilen kamu görevlileri hakkında herhangi bir idari inceleme başlatılmış mıdır?
19. Bakanlıklar ve bağlı kurumlar arasında görev paylaşımı net olarak belirlenmiş midir, yoksa zararların giderilmesi süreci kurumlar arası sorumluluk aktarımına mı bırakılmıştır?
20. AFAD'ın müdahale kapasitesi, yerel yönetimlerin hazırlık düzeyi, enerji dağıtım şirketlerinin afet dayanıklılığı ve GSM operatörlerinin yedekleme sistemleri birlikte değerlendirilmiş midir?
21. Okullarda, hastanelerde, kamu binalarında, camilerde, tarihi yapılarda ve turistik alanlarda meydana gelen hasarlara ilişkin tek merkezden izlenen bir envanter oluşturulmuş mudur?
22. Zarar gören okullar ve sağlık kuruluşları yeniden hizmete açılmadan önce teknik güvenlik raporu alınmış mıdır?
23. Teknik güvenlik raporu alınmadan yeniden hizmete açılan kamu binası bulunmakta mıdır?
24. Tarım arazileri, fıstık ve zeytin ağaçları, sulama altyapısı, hayvancılık işletmeleri ve kırsal yollar üzerindeki orta ve uzun vadeli zararlar için özel bir rehabilitasyon planı hazırlanmış mıdır?
25. Afetin Şanlıurfa ve Gaziantep'in turizm gelirlerine, esnaf cirolarına, tarımsal üretimine ve yerel ekonomisine etkisine ilişkin orta ve uzun vadeli ekonomik etki analizi yapılmış mıdır?
26. Afet nedeniyle zarar gören kültürel miras alanları, camiler, tarihi yapılar ve turistik işletmeler için restorasyon, onarım ve destek programı hazırlanmış mıdır?
27. İletişim ve enerji kesintileri nedeniyle acil yardım, sağlık, güvenlik ve tahliye süreçlerinde yaşanan aksamalara ilişkin merkezi bir inceleme yapılmış mıdır?
28. Her afette aynı altyapı, enerji, iletişim ve koordinasyon sorunlarının tekrar etmesi karşısında merkezi idarenin sorumluluk değerlendirmesi nedir?

29. Şanlıurfa ve Gaziantep için afetlere dayanıklı altyapı, enerji, iletişim, ulaşım, sağlık, eğitim, tarım ve kamu hizmetleri sistemi kurulmasına yönelik bütünleşik ve takvimlendirilmiş bir bölgesel eylem planı hazırlanacak mıdır?
30. Bu eylem planı hazırlanacaksa hangi kurum sorumlu olacak, bütçesi ne kadar olacak ve hangi tarihte uygulamaya başlanacaktır?
31. Afet sonrası yalnızca geçici temizlik ve onarım yapılması yerine kalıcı risk azaltma ve yeniden zarar görmeyi önleme politikası uygulanacak mıdır?
32. Cumhurbaşkanlığı, bu afet sürecine ilişkin bütün bakanlıkları kapsayan kapsamlı bir idari değerlendirme raporu yayımlayacak mıdır?